

Sygn. akt III AUa 25/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Horbulewicz
Sędziowie:	SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń (spr.) SSA Bożena Grubba
Protokolant:	sekr.sądowy Lidia Pedynkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Gdańsku

sprawy C. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji C. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 października 2012 r., sygn. akt VIII U 692/12

1. oddala apelację,

2. przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gdańsku) na rzecz radcy prawnego P. B. – (...) Radcowie Prawni B., G., T. Sp.p. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt III AUa 25/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał waloryzacji przysługującej C. G. emerytury począwszy od dnia 1 marca 2012 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona nie zgodziła się z waloryzacją świadczenia tzw. kwotową, domagając się waloryzacji świadczenia na zasadach dotychczasowych. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazał sposób waloryzacji emerytury skarżącej.

Sąd Okręgowy w Gdańsku - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 2 października 2012 r. w sprawie VIII U 692/12 oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji.

C. G. jest uprawniona do emerytury.

Od dnia 1 marca 2012 r. waloryzacja emerytury polega na dodaniu do kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2012 r., kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł.

Decyzją z dnia 5 marca 2012 r. organ rentowy dokonał waloryzacji przysługującej ubezpieczonej emerytury począwszy od dnia 1 marca 2012 r. Wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 29 lutego 2012 r., tj. 1.232,93 zł, kwoty waloryzacji, czyli 71,00 zł. Emerytura po waloryzacji od dnia 1 marca 2012 r. wyniosła 1.303,93 zł.

Sąd I instancji ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty złożone do akt ubezpieczeniowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że waloryzacja świadczeń emerytalnych i rentowych regulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.).

Stosownie do treści przepisu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 118), w 2012 r. waloryzacja od dnia 1 marca polega na dodaniu do kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2012 r., kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł. W myśl przepisu art. 4 ust. 2 ww. ustawy, waloryzacja podstawy wymiaru świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych polega na pomnożeniu podstawy wymiaru świadczenia przez wskaźnik stanowiący iloraz zwaloryzowanej kwoty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i kwoty tego świadczenia ustalonej na dzień poprzedzający termin waloryzacji.

Jak bezspornie wynika z dokumentacji, na dzień 29 lutego 2012 r. ubezpieczonej przysługiwała emerytura w wysokości 1.232,93 zł. Stosownie do art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy, po dodaniu do kwoty świadczenia przysługującego ubezpieczonej na dzień 29 lutego 2012 r., tj. 1.232,93 zł, kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł, pozwany prawidłowo wyliczył zwaloryzowane świadczenie na kwotę 1.303,93 zł.

Z powyżej wskazanych względów, uznając odwołanie za nieuzasadnione, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, odwołanie ubezpieczonej oddalił.

Apelację od wyroku wywiodła C. G. zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne oddalenie jej odwołania oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na okoliczność, że rozstrzygnięcie tej sprawy zależy od wyniku trzech poprzednich spraw toczących się przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie III AUa 898/12, III AUa 932/12 i III AUa 1083/12 oraz spraw jeszcze nie rozstrzygniętych przed Sądem Najwyższym.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczona wskazała, że od 31 maja 2005 r. jej świadczenie jest waloryzowane nieprawidłowo. Sąd I instancji błędnie uznał, że wysokość jej emerytury w kwocie 1.232,93 zł obliczonej na dzień 29 lutego 2012 r. jest prawidłowa. Kwestionuje waloryzację od 1 marca 2012 r. w kwocie 71 zł.

Apelującą zażądała należnej jej emerytury od dnia 1 marca 2012 r. przez prawidłowe jej naliczenie od dnia 31 maja 2005 r. i prawidłowe waloryzacje od dnia 1 marca 2006 r. Jej emerytura pracownicza od dnia 1 marca 2012 r. powinna wynosić 1.545,61 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni C. G. nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżony wyrok odpowiada prawu, zaś zarzuty skarżącej są niezasadne.

Kwestią sporną między stronami była wysokość świadczenia emerytalnego ubezpieczonej w związku z waloryzacją tzw. kwotową od 1 marca 2012 r.

W powyższym zakresie Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia.

W konsekwencji Sąd Odwoławczy, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, uznał je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie i ocenił, że decyzja organu rentowego z dnia 5 marca 2012 r. odpowiada prawu, zatem zarzut naruszenia art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. był bezpodstawny.

Ponadto wskazać należy, że kwestia podnoszonego przez apelującą uchybienia art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie III AUa 898/12 oddalił apelację C. G. od wyroków Sądu Okręgowego w Gdańsku - VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia

10 października 2011 r. sygn. akt VIII U 27/11, z dnia 20 października 2011 r. sygn. akt VIII U 1407/11 oraz z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 141/11. Wnioskodawczyni kwestionowała ww. sprawach wysokość świadczenia, które było poddane w niniejszej sprawie waloryzacji od 1 marca 2012 r. Z uzasadnienia wyroku Sądu II instancji w sprawie III AUa 898/12 wynika, że świadczenie zostało ustalone w prawidłowej wysokości.

Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie stosownie do treści art. 365 § 1 k.p.c.

w zw. z art. 366 k.p.c. jest związany rozstrzygnięciem w sprawie III AUa 898/12 i nie może dokonywać odmiennej oceny kwestii ustalenia, że świadczenie, którego wysokość została ustalona na dzień 29 lutego 2012 r. była zaniżona.

Jeżeli chodzi o waloryzację świadczenia od dnia 1 marca 2012 r., to Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia

13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 118) - w 2012 r. waloryzacja

od dnia 1 marca polega na dodaniu do kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2012 r., kwoty waloryzacji w wysokości 71 zł.

Zgodnie natomiast z treścią art. 7 ust. 1 ww. ustawy, w 2012 r. w zakresie uregulowanym w art. 4 nie stosuje się art. 88 i art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. przepisów stanowiących o waloryzacji emerytur i rent.

Kwestia konstytucyjności powołanego przepisu była przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, który wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r., w sprawie o sygn. K 9/12 orzekł, że:

1. Art. 4 ust. 1-8 w odniesieniu do świadczeń wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2, 4-15 oraz w art. 6 w związku z art. 7 i art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 118) są zgodne z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasadami ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych wynikającymi z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.
2. Art. 4 ust. 1-8 w odniesieniu do świadczeń wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz w art. 6 w związku z art. 7 i art. 8 ust. 2 ustawy powołanej w punkcie 1 nie są niezgodne z art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz są zgodne z zasadami ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych wynikającymi z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.
3. Art. 5 ust. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 jest zgodny z zasadą określoności prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji.
4. Art. 5 ust. 1 pkt 4-6 i 12 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim różnicuje wysokość świadczeń w zależności od daty ich przyznania, jest zgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.
5. Art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648 i Nr 113, poz. 745, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 oraz z 2012 r. poz. 118) oraz art. 5 ust. 1 pkt 9 i 10 ustawy powołanej w punkcie 1 są zgodne z art. 19 Konstytucji a w zakresie, w jakim nie dotyczą weteranów walk o niepodległość, nie są niezgodne z art. 19 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny uznał zatem kwotową waloryzację emerytury w 2012 r. dokonywaną na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. za zgodną z art. 67 Konstytucji RP, z zasadami ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych wynikającymi z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że waloryzowanie świadczeń emerytalno-rentowych stanowi jeden z elementów konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust.

1 Konstytucji, co oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania świadczeń emerytalno-rentowych na odpowiednim poziomie ich wartości realnej. Określenie zakresu i formy zabezpieczenia społecznego Konstytucja powierza ustawodawcy (art. 67 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji) i dlatego też ma on znaczną swobodę kształtowania mechanizmu waloryzacji. Do ustawodawcy należy zatem wybór rozwiązań, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz wymogów ekonomicznego rozwoju kraju. W dziedzinie kształtowania praw socjalnych, Konstytucja pozostawia ustawodawcy szeroki margines działania, a sposób wykorzystania tego marginesu nie może pozostawać bez związku

z aktualnym stanem finansów państwa. Swoboda ustawodawcy nie jest jednak nieograniczona. Określając zakres prawa do zabezpieczenia społecznego, ustawa nie może naruszyć istoty danego prawa, która określa jego tożsamość.

Do naruszenia istoty prawa do zabezpieczenia społecznego w związku z waloryzacją dochodzi w szczególności w dwóch sytuacjach: gdy świadczenia nie będą waloryzowane w danym okresie bądź gdy waloryzacja świadczeń sprowadzi przynajmniej część świadczeniobiorców poniżej poziomu minimum życiowego. Waloryzacja nie musi zawsze w sposób matematycznie dokładny odzwierciedlać zmiany wartości pieniądza i kosztów utrzymania, pod warunkiem że będzie dokonywana regularnie i nie będzie pozorna.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że ustawa z 13 stycznia 2012 r. jest regulacją epizodyczną (incydentalną), bo wprowadza na ściśle określony okres odstępstwo od dotychczas obowiązujących zasad waloryzowania świadczeń. Tej oceny nie zmienia spostrzeżenie, że skutki ustawy dają się odczuć także w przyszłości. Kolejne waloryzacje będą dokonywane od kwot ustalonych na podstawie tej właśnie ustawy. Prawodawca ma konstytucyjną możliwość, a niekiedy nawet obowiązek, dokonania doraźnej, obowiązującej w określonych ramach czasowych, zmiany obowiązujących przepisów – jeżeli jest to reakcja na szczególne okoliczności związane ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi. W każdym jednak wypadku ustawodawca musi respektować normy, zasady i wartości konstytucyjne. Ponadto regulacje epizodyczne (incydentalne) mogą być stanowione, gdy nie ma innych, mniej uciążliwych środków do osiągnięcia określonych celów. W tym sensie regulacje takie stanowią ultima ratio.

Mając na uwadze poczynione uwagi, Sąd II instancji, uznał, że odmienna argumentacja podnoszona przez apelującą dotycząca waloryzacji kwotowej ostać się nie może.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawczynie C. G., o czym orzekł w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Sąd II instancji orzekł w punkcie drugim sentencji wyroku zgodnie

z treścią przepisu art. 98 § 1 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 3 i § 12 ust.

1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).